

ŞEHİTLİK VE GAZİLİK[1] Vatan; insanın halen üzerinde yaşadığı, geçmişin acı ve tatlı hatıraları ile avunduğu, istikbâle ümitle baktığı, kısacası her üç zamanı da idrak ettiği bütün bir mekandır. Bir toprak parçasının vatan olabilmesi kolay değildir. Yüzlerce yıl yurt edinilen, uğruna şehitler verilerek kanla yoğrulan toprak parçası vatandır. Uğruna can verilen ve üzerinde bir medeniyet kurulan yerdir vatan. Yoksa uğruna kan akıtılıp can verilmeyen toprak parçasının adı vatan değildir. Ünü şâir Mithat Cemal KUNTAY, bu gerçeği şöyle dile getirir. Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır, Toprak, eğer uğruna ölen varsa; Vatandır. Atalarımız dünyanın en güzel ve bereketli topraklarını vatan olarak seçmişler ve bize emanet etmişlerdir. Bu cennet vatanı yüzlerce yıl ecdadımız canları ve kanları pahasına korumuşlar ve binlerce âbide dikerek üzerinde bir medeniyet kurmuşlardır. Bu vatanın, bu millete ait olduğunu camileri, türbeleri, çeşmeleri, sarayları, mezar taşları, hanları ve hamamları ile adeta tescil etmişlerdir. Vatan, bizim en kıymetli varlığımızdır. Bu bakımdan "anavatan” tabiri, bizim milletimiz arasında önem kazanmış ve ata sözlerimize kadar girmiştir. Vatan, bütün kutsal değerlerimizin toplandığı yerdir. Artık o, bir toprak parçasından çok, tüm manevi değerlerin yaşandığı bir ortamdır. Zira sevgiler onun kucağında yaşanmış, ocaklar onun kucağında tütmüş, acı-tatlı bütün hatıralarımızda onunla birlikte olmuşuzdur. O, bizim için bir bahçe, bir nehir, düşmanlara karşı savunduğumuz bir kale, istirahatçekildiğimiz bir huzur evi gibidir. Kısacası o bizim için her şeydir. Minaresine çıkıp ezan okuduğumuz camimiz, ağacına çıkıp meyve yediğimiz bahçemiz, göklere el kaldırıp dua ettiğimiz mabedimiz, kısaca canımızdan çok sevdiğimiz varlığımızdır. Onun için ne yiğitler, ne babalar ve ne dedeler canlarını ve kanlarını feda etmişlerdir. Onun uğruna şarkılar bestelenmiş destanlar yazılmış, türküler yakılmıştır. O, bütünüyle bir milletin sesi olmuş, hepimiz bir ağızdan onun marşını gür bir sesle okullarımızda ve kışlalarımızda söylemişizdir. Vatan olmaksızın millet, millet olmaksızın da devlet olamaz. Bir milletin varlığı, vatanın varlığına, aynı zamanda hür ve bağımsız olmasına bağlıdır. Vatan ve vatan sevgisinin mukaddesliği, milletimizce en yüce seviyeye yükseltildiği tarihen tasdik edilmiş bir gerçektir. Öylesine ispat edilmiştir ki, her karış toprak kanla yoğrulmuş, masum yuvalara namahrem eli değmemesi için milyonlarca can feda edilmiş, ırmaklar gibi kan akıtılmıştır. Bu vatanın mübarekliğine dikkat çeken Mehmet Akif mısralarında şöyle der: Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ? Şüheda fıskıracak toprağı sıksan şüheda! Canı cânânı, bütün varımı alsın da Hüdâ, Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ. Vatan şâiri Namık Kemal ünü “vatan” makalesinde; en küçüğünden en büyüğüne kadar bütün insanların, bağlanılan muhtelif şeylere karşı beslediği hissiyat ile vatan sevgisini birleştirir ve şöyle der: “...Henüz memede olan süt çocukları beşiğini, çocuklar eğlendiği yeri, gençer geçimlerinin temin edildiği yeri, ihtiyarlar, yalnız kaldıkları köşelerini, evlat anasını, baba ailesini ne türlü duygularla severse, insan da vatanını o duygularla sever.” Bunun niçin böyle olduğunu ise arka arkaya tekrarladığı “insan vatanını sever” şeklindeki hüküm cümlelerini takiben şöyle izah eder: “İnsan vatanını sever; Çünkü, Allah’ın insanlara bahşettiği şeylerin en azizi olan hayat, vatan

havasını teneffüsle başlar. Bir diğ&er ifadeyle; vatani olmayan, kendisine Allah’n ihsan ettiği şeylerin en azizi olan hayattan yeteri kadar zevk alamaz. Demek ki, hayatın gerçek anlamıyla lezzetine varabilmenin ilk şartı, vatana sahip olmaktır. İnsan vatanını sever. Çünkü Allah’n bağışladığı şeylerin en parlağı olan nazar, göz, dünyaya ilk baktığı zaman, vatan toprağını görür. Onun için vatanını sever. İnsan vatanını sever. Çünkü etrafına baktıkça, her köşesinde geçen ömrünün, geçmiş hayatının hazin bir hatırasını, taşlaşmış, taş kesilmiş gibi görür. İnsan vatanını sever. Çünkü hürriyeti, rahatı, hakkı, menfaati, vatan sayesinde ayakta kalabilir. İnsan vatanını sever. Çünkü, varlık sebebi olan atalarının sakin mezarlığı ve ömrünün neticesi olacak evladının meydana geleceği yer vatandır. İnsan vatanını sever. Çünkü, vatan çocukları arasında dil birliği, menfaat birliği ve birbirine fazla alışmış oldukları için bir gönül yakınlığı ve fikir kardeşliği hasil olmuştur. O sayede bir adama; dünyaya göre vatan, oturduğu şehre göre kendi evi hükmünde görünür. İnsan vatanını sever. Çünkü, vatanda mevcut olan hakimiyetin bir kısmının hakiki sahibi bizzat kendisidir. İnsan vatanını sever. Çünkü vatan, bir galibin kılıcı veya bir kâtibin kalemi ile çizilen belirsiz hatlardan ibaret değildir. Vatan, millet, hürriyet, menfaat kardeşlik, tasarruf, hakimiyet, ecdada hürmet, aileye muhabbet, gençlik hatırası gibi birçok ulvî hislerin bir araya gelmesinden hasil olmuş mukaddes bir fikirdir.” [2] 2-Vatani Korumak Dinimizin Emridir. Dünyada, namus ve şerefimizi koruyarak huzur ve güven içinde yaşamak, ancak bağımsız bir vatana sahip olmakla mümkündür. Dini görevlerimizi gereği gibi yerine getirmemiz de yine vatan sayesinde mümkün olur. Bu sebeple Yüce dinimiz vatanın korunmasına büyük önem vermiş, vatan sevgisini imandan saymıştır.Vatani korumak hem dinî hem de milli bir görevdir. İnsanın kişiliğine ehemmiyet veren ve onu her yönden korumak için kurallar koyan dinimiz, insanın hak ve hürriyetlerini garanti altına almayı ve barışı gaye edinmiştir. İslam Dîni, hiçbir insanın ezilmesine ve baskı altına alınmasına izin vermez. Düşmanlara karşı çarpişmayı emretmesi de, tamamıyla temel hak ve hürriyetlere saldırıyı ortadan kaldırmayı, adaleti ve hakkaniyeti yeniden kurmayı hedeflemesindedir. Bu konuda Kur’ân-ı Kerim’de şöyle buyurulmaktadır: و قاتلوا في سبيل الله الذين يقاتلونكم و لا تعتدوا ان الله لا يحب المعتدين “Sizinle savaşanlara karşı, Allah yolunda siz de savaşın. Ancak aşırı gitmeyin. Çünkü Allah, aşırı gidenleri sevmez.” (Bakara 2/190) Buna göre vatanımızı korumak Rabbimizin emridir. Dinimiz zorunlu olduğu hallerde savaşmayı, sevabı çok bir ibadet olarak göstermiştir. Savaşta da kurallar koymuş, aşırılıkları kesinlikle yasaklamıştır. Savaşta, Müslümanların dışında hiçbir millet, hukuka uygun davranışlar içinde olamamıştır. Biraz önce de belirttiğimiz gibi, savaş, insanların yaşayışında arzu edilmeyen fakat millet hayatında bazen kaçınılması mümkün olmayan bir olaydır. Savaş için hazırlıklı olmayan, gerektiğinde vatani, istiklal ve hürriyeti için maddî-manevî bütün varlıklarını veremeyen milletler, tarih

sahnesinden silinmeye veya esâret altında yaşamaya mahkumdur. Bu itibarla istiklal ve hürriyetimizi korumak için her bakımdan güçilü ve muhtemel bir düşman saldırısına karşı her an hazırlıklı olmaya mecburuz. Bu konuda Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: و اعدوا لهم ما استطعتم من قوة و من رباط الخيل ترهبون به عدو الله و عدوكم و اخرين من دونهم لا تعلمونهم الله يعلمهم و ما تنفقوا من شيئ في سبيل الله يوف اليكم و انتم لا تظلمون “Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Onlarla Allah’ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve bunlardan başka sizin bilmediğiniz fakat Allah’ın bildiği diğer düşmanları korkutursunuz. Allah yolunda her ne harcarsanız karşılığı size tam olarak üdenir. Size zulmedilmez” (Enfal, 8/60) Bu ayetteki “kuvvet” kavramı savaşta düşmana üstünlük sağlamaya yarayan her türü silah, araç ve gereci içine alır. Top, tüfek, tank, cephane, uçak, gemi, yol, asker, kışla, depo, yiyecek, içecek, bilgi, fen, kültür, sanat, medeniyet, ekonomi, insan gücü gibi, maddi ve manevi her şey “kuvvet” kavramına dahildir.^[3] Yeryüzünde şereflî bir millet olarak yaşayabilmek için bütün bunları tam ve eksiksiz bir şekilde hazırlamaya mecburuz. Dinen de bu konuda bütün gücümüzü kullanmakla yükümlüyüz. Sevgili Peygamberimiz (a.s.) de birçok hadislerinde vatan sevgisinin ve savunmasının önemli bir görev ve sevabı çok bir hareket olduğunu haber vermişlerdir. Bu konuda birkaçç hadis zikredelim: لا تتمنوا لقاء العدو وا سا لوا الله العافية فاذا لقيتموهم فاصبروا يا ايها الناس “Siz düşmanla karşılaşmayı dilemeyiniz; Allah'tan afiyet isteyiniz. Düşmanla karşılaştığınız zaman da sabır ve gücünüzle karşı koyunuz.”,^[4] عينان لا تمسهما النار عين بكت من خشية الله و عين باتت تحرس في سبيل الله م

“İki gözümle ateş dokunmayacaktır. Biri Allah korkusundan ağlayan gözümle; ve diğeri de Allah yolunda, gece vakti (karakol) bekleyen (bet tutan) ve dâşman gözümle zleyen gözümle”^[5] رباطيوم و ليلة خيرمن صيام شهر وقيامه و ان ماتجرى عليه عملهالذي كانيعمله و اجريعليه رزقه وامن الفتان “Bir gözümle bir gece hudut boyunda gözümle bet tutmak, gözümle zleri oruçcedil,la, geceleri de ibâdetle geçedil,irilen bir aydan daha hayırlıdır. Vazife başında gözümle lise, yapmakta olduğu amelin sevabı ve rızkı devam eder ve kabir fitnesinden kurtulur.”^[6] 3- Şehitlik ve Gaziliğın Fazileti Şimdi de şehit ve gazi kime denir, bunların Allah katındaki derece ve faziletleri nedir? Bunlardan bahsetmeye geçedil,alışalım. İnsan geçedil,alışarak pek geçedil,ok rüml;tb ve unvanlar elde edebilir. Şehitlik ve gazilik rüml;tbese ise, hayat karşılığında elde edilmekte ve inançcedil, sayesinde kazanılmaktadır. Bu bakımdan rüml;tbelerin en üml;stüml;nüml;hi geçedil, şüml;phe yok ki şehitlik ve gaziliktir. Şehitlik mertebesine yüml;kselmek hem Cenab-ı Hak katında, hem de halk yanında bümü;yümü;k bir şereftir. Şehit, Allah’ın huzurunda diri olarak hazır bulunup, nimetlere erişeceği ve cennete gireceğine şahit olunacağı geçedil,in bu adı almıştır. Gazi ise, Allah yolunda ve vatan uğrunda savaştığı ve şehit olmayı arzu ettiği halde üml;lmeyip, sağ kalan kimseye verilen addır. Gazi de şehit olmak ve bu mertebeye yüml;kselmek geçedil,in savaştığından dolayı o da şehitler derecesinde kabul edilmiştir. Bu konuda sevgili Peygamberimiz şümü;yle buyurmuşlardır. منسال اللهالشهادة بصدقبلغه اللهمنازلالشهداء و انمات على فراشه “Bir kimse Allah yolunda şehit olmayı can-u gözümle nümü;lden isterse, yatağında üml;lise bile, Allah onu şehitler derecesine ulaştırır.”^[7] Cenab-ı Hak, şehitlerin üml;lüml; değil, diri olduklarını ve O’nun tarafından rızıklandırıldıklarını bildiriyor. İnsan, üml;lmekle bu mertebeye yüml;kseldiği halde, Yümü;ce Allah, onların üml;lüml; değil, bizim anlayamayacağımız bir hayat ile diri olduklarını bildiriyor ve şümü;yle buyuruyor: و لا تقولوالمن يقتل فيسبيل اللهاموات بلاحياء و لكن لاتشعرون “Allah yolunda üml;ldümü;rümü;lenlere (şehitlere) üml;lüml;ler demeyin. Hayır onlar diridirler Ancak siz bunu bilemezsiniz.” (Bakara, 2/154). Başka bir ayette de şümü;yle buyuruyor: و لا تحسبنالذين قتلوافي سبيل الله

امواتا بل
 احياء عند
 ربهم يرزقون
 فرحين بما
 اتاهم الله من
 فضله و
 يستبشرون
 بالذين لم
 يلحقوا بهم من
 خلفهم الا خوف
 عليهم ولا هم
 يحزنون “Allah yolunda
 öldürülenleri (şehitleri) sakın öldüler sanma. Bilakis onlar diridirler.
 Rableri katında, Allah'ın lutfundan kendilerine verdiği nimetlerin sevincini yaşayarak
 rızıklandırılmaktadırlar. Arkalarından kendilerine ulaşamayan (henüz şehit olmamış)
 kimselere de hiçbir korku olmayacağına ve onların üzülmeyeceklerine
 sevinirler" (Al-i İmran, 3/169-170). Sevgili Peygamberimiz, şehitliğin derecesiyle ilgili olarak
 şöyle buyurmuştur: ما احد
 يدخل الجنة
 يحب ان يرجع
 الى الدنيا و
 له ما على
 الارض من شيئ
 الا الشهيد
 يتمنى ان يرجع
 الى الدنيا
 فيقتل عشر
 مرات لما يرى
 من الكرامة “Hiç
 kimse cennete girdikten sonra -bütün dünyaya sahip olsa bile- tekrar
 dünyaya dönmemek istemez. Yalnız şehitler, erdikleri nimetler sebebiyle dünyaya
 dönüp, on defa şehit olmayı arzu ederler.”[8] Bizzat Peygamberimiz, bir defa
 değil birkaçdefa şehit olmayı istemiş ve şöyle buyurmuştur: .
 ..والذي نفسي
 بيده لوددت ان
 اغزو في سبيل
 الله فاقتل ثم
 اغزو فاقتل ثم
 اغزو فاقتل
 “Ruhumu kudret elinde tutan Allah’a yemin ederim ki, Allah yolunda savaşıp
 öldürülmemi, sonra tekrar dirilip savaşarak tekrar öldürülmemi,
 yine dirilip savaşta öldürülmemi arzu ederim”[9] 4-
 Şehitlerin Kısımları İslâm bilginleri, konu ile ilgili
 hadislerden yola çıkararak şehitleri üç kısımda değerlendirmişlerdir. a) Hem
 dünya hem âhiret hükümleri bakımından şehit sayılanlar. Bunlar Allah
 yolunda savaşırken öldürülen kişilerdir. Tam anlamıyla şehit bunlardır. Bu
 gruptaki şehitler, yıkanmaksızın kanlı elbiseleri ile defnedilir, elbiseleri onların kefenleri yerine
 geçer. üzerindeki silah ve başka ağırlıklar alındıktan sonra cenaze namazı kılınarak

kültür birliğimiz, din ve ülkü birliğimiz millet olarak ne kadar sağlam bir yapıya sahip olduğumuzu gösterir. İnanan insanların ortak dini duyguları da bir milletin gücüne güç katar. Aynı zamanda o milletin fertlerinin birbirini sevmelerini kolaylaştırır. Yüce Allah; انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بين اخويكم “Mürsquo;minler ancak kardeştirler Öyle ise kardeşlerinizin arasını düzeltin...” (Hucurat, 49/10) diye buyururken bu gerçe işaret buyurmuştur. İnsanlarla iyi geçinme yollarını aramak ve kendi milletine yürekten bağlı olmak, müslümanın asaletini gösterir. Birlikte, sevgide ve barışta güç vardır. Nitekim, Yüce Allah: و الصلح خير ... “Uzlaşmak daha hayırlıdır” (Nisâ, 4/128) diye buyurmuştur. O halde her ferdin milletini yürekten sevmesi ve barış içinde yaşamaya çalışması hem milli, hem de dini bir görevdir.[11] SONUÇ Őehitlerimiz, kanlarını akıtarak bu cennet vatana bize emanet etmişlerdir. Bize düşen de bu toprakları imar etmek, korumak ve bizden sonraki nesillere devretmektir. Bunu yapmadığınız takdirde hem vatanımıza ve hem de Őehitlerimize karşı görevlerimizi yapmamış ve onların ruhlarını incitmiş oluruz. Bütün Őehitlerimize Cenâb-ı Hak’tan rahmet diliyor, gazilerimize minnet ve Őükranlarımızı sunuyoruz. [1] Bu bölüm Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi Őükranü ÖZBUĞDAY tarafından □□hazırlanmıştır. [2] Türk ve Türklük,. TSE Yayınları, s. 310-312. Ankara, 1994.. [3] Sabunî, Muhammed Ali, Safvet’t-Tefasir, I,511. Beyrut, 1981.. [4] Müslim, Cihad, 20. III, 1362. bk..Buhari, Cihad,112. IV, 9. [5] Tirmizî, Fedâilü'l-Cihâd, 12. No: 1639. IV, 175.. [6] Müslim, İmâre, 163. II, 1520. [7] Müslim, İmare. 157. II, 1517. [8] Buhari,Cihad, 21, III, 208. [9] Buhari,Cihad.7. III, 203. [10] Cezeri, Abdurrahman □□el-Fıkh alel Mezahibi'l-Erbaa, Beyrut, t.y. I, 527-528. [11] ÇUBUKÇU, İbrahim □□Agâh, İslam'da Ahlak ve Manevi Vazifeler, Diyanet İşleri □□Başkanlığı Yayınları, s.8.6. Ankara, 1995.

[İslam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)